

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Светлана Темелкова Банчева от ИБЕИ – БАН, член на Научно Жюри
по конкурс за заемане на академичната длъжност “Професор”
по направление 4.3. Биологически науки, научна специалност
„Ботаника“ за нуждите на секция “Приложна ботаника”, отдел “Растително и гъбно
разнообразие и ресурси” на ИБЕИ-БАН
Кандидат: доц. д-р Марина Иванова Станилова

1. Общи данни за кандидата и материалите по процедурата

Единственият участник в конкурса за “Професор” по професионално направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Ботаника“ за нуждите на “Приложна ботаника”, отдел “Растително и гъбно разнообразие и ресурси” на ИБЕИ-БАН, обявен в ДВ бр. 14 от 18.02.2022 год. е доц. д-р Марина Иванова Станилова. Тя притежава магистърска степен по специалност „Молекулярна и функционална биология“, специализация „Инженерна биология“ от Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, придобита през 1984 г. Почти цялата научната кариера на доц. Станилова преминава в Институт по ботаника и неговия правоприменник Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания-БАН, където работи и до днес. Образователната и научна степен “Доктор” (Биологични науки) получава в Институт по генетика-БАН през 1995 год., а година по-късно провежда 3-месечна специализация в Университета в Реймс, Франция. Колегата е ръководител на Биотехнологичната лаборатория за лечебни растения от създаването ѝ през 2001. От 2010 год. до днес е ръководител на Секция “Приложна ботаника” в ИБЕИ-БАН.

Всички материали по конкурса са изготвени съгласно действащите нормативни документи като ЗРАСРБ и Правилника за неговото приложение, Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в БАН и ИБЕИ-БАН.

За участие в конкурса е представен списък от 42 научни труда, групирани съгласно указанията за покриване на минималните национални изисквания по Професионално направление 4.3. Биологически науки. Списъкът съдържа 1 монография в чужбина, 23 публикации в реферирани и индексирани списания с импакт фактор и/или импакт ранг,

6 в реферирани и индексирани списания без квартали, 2 в национални списания и 10 в сборници от конференции (от които 6 в пълен текст и 4 кратки съобщения).

От тях 8 бр. са публикации, еквивалентни на хабилитационен труд (Група „В“) с обща числова стойност от съответните квартали 120 точки (при изискуеми 100). Разпределението им по квартали е както следва: 1 бр. в списание с Q1, 2 бр. – в Q2, 1 бр. – в Q3, 4 бр. в издание със SJR без IF. Към група „Г“ са представени 15 научни публикации (9 бр. в Q2, 1 бр. – в Q3, 3 бр. в Q4 и 3 бр. в публ. в издание със SJR без IF) и 1 научна монография с обща числова стойност от съответните квартали 264 точки (при изискуеми 220). В 6 от публикациите доц. Станилова е първи или кореспондиращ автор. Към група „Д“ е представен списък с 115 установени цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в WEB of SCIENCE и SCOPUS с обща числова стойност 230 точки (при изискуеми 120). Към група „Е“ са включени 12 участия в изследователски проекти, от които 3 международни и 7 национални. Колегата е оглавявала ръководството на други 9 проекта. Общата сума на привлечените средства за базовите организации по проектите е еколо 150000 лв. или 30 т. Общата числова стойност на точките в група „Е“ е 440 (при изискуеми 150). От приложената справка е видно, че кандидата не само покрива, но и надвишава минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „Професор“ в съответното професионално направление.

2. Оценка на научно-изследователската дейност

Основните научни дейности и приноси на доц. Станилова са в областта на: *in vitro* микроразмножаване на застрашени и защитени видове лечебни растения от българската флора; клонално *in vitro* намножаване на високопродуктивни лечебни и ароматни растения; *in vitro* покълване на семена и регенерация на растения от растителни видове с проблемно размножаване и консервационно значение; *ex vitro* адаптация на растения във фитотрон и последваща аклиматизация към условия на открито в *ex situ* колекциите или към природните условия на естествените популации, от които произхождат; *in vitro* биосинтеза на алкалоиди от лечебни растения; анализ на биосинтеза на различни биологично активни вещества при *in vitro* размножени растения; селекция на високопродуктивни *in vitro* клонове за по-нататъшно въвеждане в земеделска култура; хидропонно и аерохидропонно размножаване на растения от семена или вегетативни органи.

Прави отлично впечатление, че колегата използва подходящи методи при своите проучвания, които ѝ позволяват да получи достоверни резултати. Аналитичната част в

представените за рецензия публикации е задълбочена и изчерпателна. Приемам справката за научните приноси, представена от д-р Станилова. Намирам я за обективна и точно отразяваща нейните приноси.

Заслужава специално да се подчертае водещата роля на доц. Станилова при изграждането и организирането на Биотехнологичната лаборатория за лечебни растения, състояща се от няколко сектора (помещения за *in vitro* размножаване и фитостатна, микроскопска и хроматографски анализ) с апаратура на стойност около 100 000 евро.

Доказателства за значимостта на проведените изследвания

Цитиранията на избраните статии показват, че изнесените в тях резултати са намерили отзвук в международната научна общност. Забелязани са общо 170 цитата на 24 публикации, без тези в дисертации. От тях 115 са в списания с ISI IF и/или SJR и 15 са в книги или глави от книги, с ISBN. Останалите 40 цитати са в научни издания без квартали. Най-цитираните публикации са: № 1, която разглежда възможностите за *in vitro* размножаване на *Leucojum aestivum* L. и *Lilium rhodopaeum* и има 23 цитирания; № 2 с 23 цитирания; № 4 с 28 цитата и т.н.

Изключително активно е и участието на кандидата в научни форуми – общо 60 участия на 39 научни форума: 23 международни (35 участия: 2 пленарни доклада, 3 доклада, 30 постера); 9 национални с международно участие (14 участия: 1 пленарен доклад, 3 доклада, 10 постера); 7 национални (11 участия: 1 пленарен доклад, 10 постера).

Участие в обучението на студенти

Доц. Станилова участва активно в обучението на докторанти. Провела е лекции и упражнения в ЦО-БАН (общо 60 часа: 34 ч. лекции и 26 ч. упражнения, на 5 докторанта). Подготвила е 3-ма успешно защитили докторанти, а други 2-ма са отчислени с право на защита. Водила е и лекции във Варненския университет (общо 31 часа). Била е „Ментор“ на студенти – стажанти по проект на МОН „Студентски практики“.

Заклучение

На основание на представените по конкурса материали от доц. д-р Станилова е видно, че същата надхвърля повечето от общонационални критериите за заемане на академичната длъжност „Професор“, определени от националното законодателство. Изследователският ѝ профил напълно отговаря на очакванията за обявената позиция. Тя е ерудиран, доказал се учен в областта на растителните биотехнологии и техниките за *in*

in vitro размножаване и адаптация. Колегата е целенасочен и утвърден учен, с ясно очертан научен профил и с доказани научни и научно-приложни приноси. Направлението, в което работи е от голям научен и приложен интерес.

На основание на гореизложеното убедено препоръчвам на членовете на Научното жури да подкрепят избора на доц. д-р Марина Станилова за заемане на академичната длъжност „Професор ” по направление 4.3. Биологически науки, научна специалност „Ботаника“ за нуждите на “Приложна ботаника”, отдел “Растително и гъбно разнообразие и ресурси” на ИБЕИ-БАН.

30.06.2022 г.

Изготвил становището:

София

(проф. д-р С. Банчева)